

SVERIGES
SKOLLEDARE

HANDBOK FÖR FRAMGÅNGSRIKT LOKALT PÅVERKANSARBETE

Innehållsförteckning

Framgångsrikt lokalt påverkansarbete	3
Påverkansplanens innehåll	3
Del 1. Syfte och mål	5
Veta vad man vill	5
Del 2. Målgrupp och arena	7
Målgrupp	7
Fackliga representanter finns på många arenor	7
Goda relationer är A och O	8
Påverkan via medier	9
Del 3. Omvärldsanalys	10
Koll på omvärlden	10
Möjliga medaktörer	10
Del 4. Gediget underlag	11
Slagkraftigt budskap	11
Ta fram ett skriftligt underlag	11
Del 5. Strategisk planering och aktiviteter	12
Mandatperioderna ger rytm till politisk påverkan	12
Strategisk påverkan i budgetfrågor	12
Kreativitet i påverkansarbetet	13
Långsiktigt perspektiv	14
Allt är påverkan	15
Få det gjort!	15
Så funkar den politiska styrkedjan i en kommun	16

Framgångsrikt lokalt påverkansarbete

Som fackligt förtroendevald finns det risk att fastna i arbetsgivarföreträdarnas dagordning och politikernas agenda. Därför är det viktigt att aktivt avsätta tid för att jobba med de egenvalda frågorna och att skapa en struktur för arbetet. Med hjälp av denna handbok kommer det vara enkelt att ta fram en påverkansplan och påbörja arbetet för att åstadkomma förändring inom en vald fråga. Genom att ha en välstrukturerad påverkansplan ökar chanserna att lyckas med påverkansarbetet och att uppnå önskade resultat.

Facklig påverkan kräver tydlighet kring roller, och vilken så kallad hatt man har på sig. Det behöver vara tydligt för mottagarna att påverkan sker i rollen som fackligt förtroendevald för Sveriges Skolledare och inte i tjänsten som anställd skolledare. Detta är särskilt viktigt för förtroendevalda i Sveriges Skolledare då skolledare i sin tjänst företräder arbetsgivaren gentemot annan skolpersonal.

Påverkansplanens innehåll

1. Syfte och mål

Syfte: Varför vill vi påverka? Vad är det övergripande målet med påverkansarbetet?

Mål: Konkretisera målet, vad är det mer specifikt vi vill uppnå?

2. Målgrupp och arena

Målgrupp: Vilka har makt över frågan? Vilka är det som vi vill påverka?

Arena: Hur når vi målgruppen för påverkan? På vilka arenor kan påverkan ske?

3. Omvärldsanalys

Aktuellt läge: Vad händer just nu kring frågan? I kommunen, i andra kommuner, nationellt?

Framtida trender: Vilka faktorer kan påverka frågan framöver?

Aktörer: Vilka andra aktörer är involverade och hur påverkar de? Vad tycker de andra fackförbunden? Vad tycker den politiska majoriteten respektive oppositionen?

4. Gediget underlag

Formulera budskap: Budskapet kan gärna svara på dessa frågor: Vad är problemet?

Vilken är lösningen? Vad är det konkreta förslaget?

Utveckla argument: Varför vill vi det vi vill? Hur kan det gynna verksamheten och eleverna? Fokusera på gemensamma intressen och tydliggör hur ert förslag kan hjälpa arbetsgivaren och/eller politikerna att lyckas med vad de vill.

Underlag: Vilka underlag bör vi ta fram? Statistik? Medlemsundersökning? Exempel från annan kommun? Forskning? Material från myndighet?

5. Aktiviteter och planering

Strategisk planering: När går det tidsmässigt bäst att påverka i frågan? Till vilka arenor ska frågan tas?

Strategiska partnerskap: Vilka aktörer kan vi involvera att arbeta tillsammans med oss, andra fackförbund, elev- och föräldraorganisationer? Hur ska vi involvera medlemmarna?

Aktiviteter: Vilka konkreta aktiviteter ska vi genomföra för att uppnå målet? Möten, utfrågningar, bjuda in till verksamhetsbesök, debattartiklar, undersökning för att skapa intresse, studiebesök mm?

Detaljerad planering: När ska aktiviteterna genomföras? Vem ansvarar för vad?

Del 1. Syfte och mål

Syfte: Varför vill vi påverka? Vad är det övergripande målet med påverkansarbetet?

Mål: Konkretisera målet, vad är det mer specifikt vi vill uppnå?

Veta vad man vill

Det allra viktigaste i allt påverkansarbete är att veta vad man vill. Att ha ett väl definierat syfte och mål är avgörande för framgång.

Att sätta mål kan låta enkelt och det kan vara uppenbart för er vad målet ska vara – eller så är det inte alls fallet. Oavsett så behövs tid för diskussion i lokalföreningen och/eller dess styrelse för att få en gemensam bild av vad målet bör vara.

Kanske är det som ni vill uppnå lite luddigt och i stil med "bättre villkor och arbetsmiljö", i så fall behöver målet konkretiseras. Var tydlig med vad ni vill så att ingen behöver gissa sig till vad ni vill och behöver.

Kanske vill ni så mycket och målen är så många att det inte är realistiskt att nå framgång inom alla områden, och i så fall är prioritering centralt. Om ni inte prioriterar – utan presenterar en hagelsvärm av förslag – så lämnar ni över makten att prioritera till arbetsgivarföreträdarna och politikerna.

Hur många mål en organisation kan ha beror både på hur stor en organisation är och hur omfattande de olika målen är. Men rent generellt: ju färre desto bättre. Ett eller två är att föredra. Det kommer ju dyka upp många frågor som ni måste hantera i era fackliga uppdrag så att ha prioriterat hårt bland de egna satta målen är en god idé.

Utgångspunkt för val av påverkansfråga kan vara såväl de frågor som har prioriterats nationellt av Sveriges Skolledare som de sakfrågor som prioriteras högst av medlemmarna i lokalföreningen, eller en mix av dessa två.

Efter att påverkansfråga har valts så bör förankring ske hos medlemmarna så att de är medvetna om vad lokalföreningen prioriterar.

Syfte och mål med Sveriges Skolledare opinionsbildning

Det övergripande syftet med vårt opinionsbildade arbete är tredelat.

Det första syftet är att öka kännedomen om Sveriges Skolledare som organisation, mobilisera medlemmarna och att politiker ska ta tillvara på Sveriges Skolledares synpunkter.

Det andra syftet är att få politiker att själva driva frågor som våra medlemmar tycker är viktiga – så som förutsättningar för pedagogiskt ledarskap, hög skolledaromsättning och högre skolledarlöner.

Det tredje syftet är att stärka statusen för skolledare och synliggöra deras villkor i allmänhet för att höja statusen för yrket och öka förståelsen för våra medlemmars villkor.

Det övergripande målet med vår opinionsbildning är alla förändringar som påverkar skolan ska vara baserade på professionernas behov och bygga på forskning kring vad som skapar kvalitet i skola och förskola.

Del 2. Målgrupp och arena

Målgrupp: Vilka har makt över frågan? Vilka är det som vi vill påverka?

Arena: Hur når vi målgruppen för påverkan? På vilka arenor kan påverkan ske?

Målgrupp

För att påverka i en fråga behöver det vara klart för er vilka som har makt över frågan och därmed vilka ni ska påverka. Det kan självfallet vara så att det finns personer på flera nivåer som har makt eller inflytande över en fråga. Vanliga målgrupper för valda påverkansfrågor kommer mest troligen vara:

- Utbildningsförvaltningen/vissa centrala chefer i förvaltningen
- Arbetsgivarföreträdare i den centrala samverkansgruppen/HR-chef/kommundirektör
- Utbildningsnämnden/vissa centrala politiker i nämnden
- Kommunstyrelsen/vissa centrala politiker i kommunstyrelsen
- Ett/flera/alla politiska partier i kommunen

Fackliga representanter finns på många arenor

Utifrån den eller de målgrupper ni har definierat så går ni vidare och tittar på hur ni ska nå denna målgrupp. Var möter ni redan målgruppen ni ska påverka? Behöver ni skapa nya arenor för att påverka målgruppen? Samt, kan ni påverka målgruppen också indirekt via exempelvis medier?

Fackliga representanter finns med vid bordet i många mötesrum och på flera olika nivåer inom kommunen. Att inventera vilka arenor ni redan har för att påverka i den valda påverkansfrågan är centralt liksom att diskutera om frågan bör lyftas på dessa arenor i en särskild ordning för bäst genomslag.

Två självklara arenor för påverkan är inom ramen för samverkan på dess olika nivåer och i den politiska nämnden/nämnderna med ansvar för utbildning.

Samverkan

Den fackliga påverkan i kommuner utövas i huvudsak inom ramen för samverkansavtal, och de flesta kommuner har tecknat ett lokalt samverkansavtal. I praktiken utövas samverkan i regelbundna samverkansmöten på olika nivåer i organisationen, på central nivå och på flera andra nivåer såsom förvaltningsnivå och arbetsplatsnivå. Finns inte ett lokalt samverkansavtal i er kommun så är det istället i huvudsak i MBL-möten som påverkan kan ske.

Personalrepresentanter i politisk nämnd

I de politiska nämnderna, med några få undantag, så har tre personalföreträdare rätt att delta. Personalföreträdarna har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten. Det vill säga, personalföreträdare har rätt att närvara och yttra sig vid

nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att framställa förslag, delta i besluten eller att få sin mening antecknad i protokollet.

Personalföreträdarna utses av de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen har kollektivavtal med. Personalföreträdare fungerar som ombud för samtliga medarbetare i berörd verksamhet. Lagstiftaren har utgått ifrån att de fackliga organisationerna kan enas om vilka organisationer som ska utse representanter i den enskilda nämnden. Sveriges Skolledare har inte en självklar plats som personalföreträdare i politisk nämnd men minst ett Saco-förbund har vanligtvis en plats och insyn och påverkan bör då ske via denna person.

Goda relationer är A och O

För att nå resultat för medlemmarna i den valda påverkansfrågan är det avgörande att bygga goda relationer med relevanta politiker, arbetsgivarföreträdare och centrala tjänstepersoner. Att som facklig företrädare prioritera att lära känna och skapa goda relationer kan inte överskattas. Det är grunden för god samverkan och framgångsrik påverkan.

Erfarna fackligt förtroendevalda lyfter vikten av att utveckla relationer till arbetsgivarföreträdarna som innebär att man kan lyfta luren eller stoppa personen i korridoren och ställa en fråga. Att det ska vara möjligt att testa en idé utan att den får spridning – åt båda hållen. Detta bygger på att ni etablerar ett förtroendefullt klimat er emellan.

Att skapa relation till de förvaltningstjänstepersoner som är särskilt viktiga för uppdraget, exempelvis en ekonom med ansvar för kommunens budget, är strategiskt. Det underlättar inhämtande av kunskap som är relevant för påverkansarbetet.

Att skapa relation till politikerna är avgörande. Att särskilt etablera och utveckla relationen till ordföranden i den eller de nämnder som hanterar utbildningsfrågor är prioriterat och lägger grund för effektiv påverkan i en fråga när ni behöver det. Relationer behöver skapas tidigt och upprätthållas kontinuerligt. Att bara ha kontakt när man vill övertyga någon bygger varken förtroende eller leder till en lika effektiv påverkan. Investera tid i att bygga och att underhålla relationer kontinuerligt.

För den som har uppdrag som personalrepresentant i nämnd så träffar du politiker från både majoritet och opposition vid varje sammanträde. Säkerställ att de vet vem du är och vilka du företräder. Se till att de har dina kontaktuppgifter, och uppmana dem att höra av sig om de har frågor eller funderingar.

Säkerställ också att ni som förbund har upparbetade kontakter med de högsta politikerna i kommunen och att ni kontinuerligt träffar dem så att de är väl medvetna om vad ni anser är de viktigaste frågorna.

Påverkan via medier

Medier kan vara en mycket effektiv kanal för påverkan. Två centrala komponenter för att få ett medialt genomslag är att kunna presentera en nyhet och att ha rätt tajming. Nyhetsredaktioner väljer ämnen utifrån fem kriterier. Ju fler som uppfylls desto större chans att en fråga blir en nyhet:

1. Konflikt – oenighet, kritik, missnöje
2. Konsekvens – frågor som berör många elever, vårdnadshavare eller personal
3. Närhet – lokala händelser prioriteras
4. Aktualitet – något har just hänt eller förändrats
5. Avvikelse – när något inte fungerar som det ska

Ytterligare en central aspekt är att ha kontakt med rätt journalist. Om möjligt, bygg gärna långvariga och kontinuerliga relationer till lokala journalister på tidningar, radio och TV så att de har kunskap om vilka ni är och vilka frågor ni driver.

Debattartiklar kan vara ett utmärkt sätt att synas som organisation och lyfta påverkansfrågor. Komplexa frågor kan särskilt tjäna på att skrivas om av den egna organisationen. Annars är det fler som tar del av – och genomslaget blir större – om det är en journalist som gör ett redaktionellt material.

De egna kanalerna såsom webbplats och sociala medier är viktiga påverkanskanaler i sig och inte minst för att medlemmarna ska vara väl informerade och kunna lyfta frågan på de arenor de befinner sig.

Att arrangera seminarier och liknande kan ge dubbel möjlighet till påverkan. Direkt påverkan om ni bjuder in de som ni vill påverka till att exempelvis delta i en paneldiskussion, då får de genom sitt deltagande kunskap om de frågor ni driver och behöver själv formulera sig kring dessa. Och indirekt påverkan om seminariet omskrivs i medier.

Att gå ut på gator och torg hör inte till vanligheterna för Sveriges Skolledare men det har skett och det finns tillfällen då ni kommer bedöma att det är det rätta att göra, exempelvis vid ekonomiska nedskärningar som drabbar skolan på ett sätt som ni vill visa ert största avståndstagande ifrån. Ett offensivt motstånd när det är befogat kan leda till att politikerna inte vill behöva uppleva det igen och därmed bidra till färre nedskärningar på skolan i framtiden. Men att ofta gå i hård polemik med arbetsgivarföreträdare och politiker har sällan lett till framgång och bör väljas med omsorg.

Vägledande princip för Sveriges Skolledare

Vi ska vara lösningsleverantörer och inte bara kravställare. I skolledaruppdraget ingår att ta ansvar, se en fråga från flera olika synvinklar och komma med förslag på lösningar. Det gäller även i det fackliga uppdraget.

Del 3. Omvärldsanalys

Aktuellt läge: Vad händer just nu kring frågan? I kommunen, i andra kommuner, nationellt?

Framtida trender: Vilka faktorer kan påverka frågan framöver?

Aktörer: Vilka andra aktörer är involverade och hur påverkar de? Vad tycker de andra fackförbunden? Vad tycker den politiska majoriteten respektive oppositionen?

Koll på omvärlden

Att göra en omvärldsanalys kan hjälpa er att nå framgång med er påverkansfråga. Ni kan dra nytta av att ha vetskap om andra processer som pågår såväl i kommunen och i andra kommuner som nationellt. Pågår det någon process som påverkar er fråga? Har någon annan kommun gjort något som er kommun borde ta efter, dvs finns det ett gott exempel att framhålla? Eller är det ni vill en utveckling som är på gång eller förordas av regering, myndighet, utredning, Sveriges kommuner och regioner (SKR), EU eller någon annan relevant part? Att även fundera igenom om det finns faktorer som kommer att påverka frågan framöver kan bidra till ert påverkansarbete.

Möjliga medaktörer

Finns det andra aktörer som vill se samma sak eller riktning i den påverkansfråga ni har valt? Det kan vara andra fackförbund, elev- eller föräldraorganisationer, den politiska majoriteten eller oppositionen?

Erfarna fackligt förtroendevalda framhåller vikten av att samarbeta nära de andra fackförbunden i kommunen när det är möjligt, och särskilt Sveriges Lärare. Då finns det några frågor ni kan ställa er: Vad tycker de andra fackförbunden i denna fråga? Kan ni uppvisa en enad front? Är den lika viktig för dem som för er och ni kan driva frågan gemensamt? Eller om den inte är lika central för de andra förbunden, kan ni ändå få stöd?

En viktig ingång i påverkansarbete är också att ni kan komma långt med att ha koll på vad den politiska majoriteten vill och har utlovat. Kan ni beskriva det ni vill på ett sätt som faller inom ramen för vad den politiska majoriteten redan har utlovat? Om politikerna i majoriteten exempelvis har utlovat att de ska arbeta hälsofrämjande så har ni möjlighet att försöka fylla detta med innehåll. Föreslå vad ni ser skulle vara det viktigaste för att politikerna ska kunna uppfylla sina ambitioner.

Det kan likaså vara effektivt att ha koll på oppositionen. Vilka utfästelser har de gjort som ligger i linje med vad ni vill uppnå? Kan ni samarbeta med dem och på så vis driva på majoriteten under innevarande mandatperiod?

Del 4. Gediget underlag

Formulera budskap: Budskapet kan gärna svara på dessa frågor: Vad är problemet? Vilken är lösningen? Vad är det konkreta förslaget?

Utveckla argument: Varför vill vi det vi vill? Hur kan det gynna skolverksamheten och eleverna? Fokusera på gemensamma intressen och tydliggör hur ert förslag kan hjälpa arbetsgivaren och/eller politikerna att lyckas med vad de vill.

Underlag: Vilka underlag bör vi ta fram? Statistik? Medlemsundersökning? Exempel från annan kommun? Forskning? Material från myndighet?

Slagkraftigt budskap

Hur ni argumenterar är centralt. Att just er medlemsgrupp ska få bättre arbetsvillkor kan på många sätt vara viktigt och rätt. Men det berör inte politiker och medborgare lika mycket som om ni hittar argument för att det ni vill också gynnar verksamheten och eleverna. Att hitta argument som är gemensamma med de som ni vill övertyga är också en styrka.

Budskapet kan gärna svara på dessa frågor: Vad är problemet? Vilken är lösningen? Vad är det konkreta förslaget?

Ett exempel:

Problem: Skolledare arbetsbelastning är så hög att de inte hinner med det pedagogiska ledarskapet. Det går ut över elevernas kunskapsutveckling.

Lösning: Antal medarbetare per skolledare behöver minska.

Konkret förslag: Antal medarbetare per skolledare ska minska med x medarbetare fram till år 20xx.

Ta fram ett skriftligt underlag

När ni ska driva en fråga är det väl investerad tid att göra ett bra skriftligt underlag där ni tänkt och skrivit igenom frågan. Underlaget gör också att fler förtroendevalda än bara de som engagerat sig i frågan kan få ökad förståelse och bidra i påverkansarbetet på sina relevanta arenor. Inte minst mer komplexa frågor är betjänta av ett underlag.

För att underbygga er sak bör ni fundera igenom vilket ytterligare underlag ni har eller skulle kunna ta fram. Har ni relevant statistik eller skulle ni kunna ta fram det genom att begära ut uppgifter eller genom att göra en medlemsundersökning? Har någon annan kommun gjort det ni vill att er kommun ska göra, kan ni då ta reda på mer om det och beskriva det tydligt? Finns det relevant forskning på området och/eller har en myndighet tagit fram material som stödjer er sak?

Att göra medlemsundersökningar kan vara ett effektivt redskap för att få vetskap om vad medlemmarna vill och tycker. Det ger också fakta och citat som är en utmärkt grund för påverkansmaterial gentemot arbetsgivarföreträdare och politiker.

Del 5. Strategisk planering och aktiviteter

Strategisk planering: När går det tidsmässigt bäst att påverka i frågan? Till vilka arenor ska frågan tas?

Strategiska partnerskap: Vilka aktörer kan vi involvera att arbeta tillsammans med oss, andra fackförbund, elev- och föräldraorganisationer? Hur ska vi involvera medlemmarna?

Aktiviteter: Vilka konkreta aktiviteter ska vi genomföra för att uppnå målet? Möten, utfrågningar, bjuda in till verksamhetsbesök, debattartiklar, undersökning för att skapa intresse, studiebesök mm?

Detaljerad planering: När ska aktiviteterna genomföras? Vem ansvarar för vad?

Mandatperioderna ger rytm till politisk påverkan

De fyraåriga mandatperioderna för politiken ger en rytm i möjligheten till påverkan för fackligt förtroendevalda.

Inför en ny mandatperiod bör ni ge politikerna idéer inför den kommande mandatperioden. Var tidigt ute! Valmanifest för partierna i kommuner tas fram under vintern och våren under valåret så påverkan behöver ske innan dess, gärna redan på hösten ett år före valet. Fundera igenom vilka partier som är viktigast att påverka och ta kontakt med dem för påverkan och överlämnande av synpunkter.

När partierna har satt sina vallistor (skiljer sig åt mellan partierna när det görs men ofta vid årsskiftet året innan val) så ta kontakt med de politiker som står högst upp på partiernas listor och inled samtal med dem direkt, så är ni först av alla med att bygga relation.

För att sätta fokus på de frågor som ni vill så kan ni närmare valet arrangera en utfrågning av vad partierna vill göra för skolan och skolledarna. Utfrågningen kan antingen vara intern för medlemmar eller offentlig för alla som vill delta, så som ni ser bäst passar era syften. En idé kan vara att bjuda in majoritetspartierna och oppositionspartierna till två olika utfrågningar för att få till ett bättre samtalsklimat, men det kan också funka väl med en gemensam utfrågning.

Under mandatperioden är det sedan relevant att följa upp på de löften som partierna gett i samband med valrörelsen.

Strategisk påverkan i budgetfrågor

De flesta påverkansfrågor har en ekonomisk komponent och därmed är den kommunala budgetprocessen central att ha kunskap om för att kunna påverka.

Budgeten beslutas en gång per år och budgetprocessen följer ett årshjul. Årshjulets exakta innehåll varierar från kommun till kommun, och när beslut om budgeten sker varierar också mellan kommuner, i ungefär hälften av kommunerna sker det i juni och den andra hälften beslutar om budgeten under hösten.

Men mycket är också gemensamt, och de flesta kommunala budgetprocesser består av:

- Fastställande av ramar. Hur mycket pengar kommunen har att förfoga över där intäkterna i huvudsak består av skatteintäkter, statsbidrag samt avgifter i kommunal verksamhet.
- Beredning och strategiska diskussioner om inriktning och prioriteringar i nämnderna och kommunstyrelsen.
- Framtagande av förslag till budget från kommunstyrelsen och en remissrunda i kommunen.
- Beslut i kommunfullmäktige.
- Beslut i nämnderna om respektive nämndbudget.

Budgetprocessen startar oftast redan vid årsskiftet. I kommuner där budgetbeslut fattas i juni är processen mer sammanpressad, då både tidiga medskick och remissrunda ska hinna lämnas under våren.

Budgeten fastslår mål för det kommande året och innehåller ofta ett antal särskilda uppdrag till de olika nämnderna. I många fall heter dokumentet "Mål och budget". Därmed fungerar budgeten också som en övergripande verksamhetsplan för kommunen.

Kommunens budget ligger också till grund för respektive nämnds budget. I nästa steg är det utbildningsnämndens ansvar att ta fram en mer detaljerad budget och verksamhetsplan för utbildningsområdet. I praktiken görs detta av utbildningsförvaltningen.

När budgetförslaget ligger på bordet kan det vara svårt att få till en förändring. Se till att komma in i budgetprocessen tidigt under året och gör medskick så tidigt som möjligt under budgetprocessen, gärna redan innan det finns ett första förslag. Ett framgångsrikt budgetarbete behöver börja tidigt, argumenteras för väl och genomförs ofta i bred facklig samverkan. De politiska partiernas interna budgetdialoger startar redan under hösten. För att påverka partierna bör dessa uppvaktas under hösten, det vill säga nästan ett och ett halvt år innan budgetårets start.

Även om era prioriterade frågor inte kommer med i nästa års budget så sträva efter att ha ett långsiktigt perspektiv och om möjligt att få med dem i treårsplanen.

Kreativitet i påverkansarbetet

Att vara kreativ i påverkansarbetet kan verkligen löna sig. Något nytt och lite oväntat kan ha större påverkan än det som arbetsgivare och politiker tidigare ofta mött.

Här kommer några förslag till påverkansaktiviteter, men ni vet bäst vad som skulle funka för er fråga och i er kontext:

- Bjuda in relevanta politiker att skugga en medarbetare under en eftermiddag eller heldag. Det ger värdefulla insikter för politikern och stor möjlighet till påverkan i de frågor som ni tycker är viktiga.
- Bjuda in relevanta politiker och höga tjänstemän när er förbundsordförande är på besök och prata med varandra över en lunch eller middag.
- Bjuda in relevanta politiker och arbetsgivarföreträdare på en studieresa till en kommun som redan gjort det ni vill att er kommun ska besluta om att göra.
- Genomföra en medlemsundersökning som visar på problem, ger er fakta och citat.
- Ta fram en kort rapport och släppa den som en nyhet till media.
- Bjuda in till ett seminarium med en panel som består av de personer ni vill påverka, och samtidigt bjuda in medier för att få till en medial bevakning av seminariet.
- Genomföra en utfrågning av partierna inför valet och/eller genomföra filmade intervjuer om partiernas syn på skolan och vad de vill göra – följ sedan upp under mandatperioden vad partierna utlovat.
- Kontinuerligt förse nämndens ledamöter med underlag för de frågor de beslutar om och er syn på saken.
- Tillsammans med arbetsgivaren/politikerna kommer överens om en fråga som ska sätta kommunen på den nationella kartan avseende skolutveckling, och driva och uppmärksamma denna fråga gemensamt.

För att ha en kontinuerlig relation till politikerna så kan ni gärna årligen bjuda in nämndens ledamöter till möte för att ni ska kunna berätta om de frågor som är viktiga i förhållande till nämndens arbete.

Att arbeta tillsammans med andra aktörer ger en ökad tyngd. Att samverka med andra fackförbund ger tyngd, inte minst om alla fackförbund aktiva i skolan tycker samma sak. Det kan också samverkan med elev- och föräldraföreningar göra. Det kräver dock självfallet än mer fingertoppskänsla och det behöver vara tydligt för dem att det är i rollen som fackligt förtroendevald samarbetet sker och inte i rollen som anställd skolledare.

Långsiktigt perspektiv

Er påverkan kanske inte har genomslag detta eller nästa år, men nästnasta år kan den få stort genomslag. Håll liv i era frågor och perspektiv genom att kontinuerligt lyfta dem, i samverkan, på nämndmöten, i budgetarbetet, i protokollsanteckningar, i mejl, möten, debattartiklar mm. En fråga kan tjäna på att lyftas under lång tid, på många ställen och med många röster.

Allt är påverkan

Varje vanligt möte med samverkan och nämnden är en möjlighet till påverkan, så använd dessa strategiskt. Ett enkelt men effektivt sätt att skapa ett påverkanstillfälle är att komma lite tidigt till nämndens möte och småprata om er viktiga fråga med ledamöterna innan mötet drar igång. Alla tillfällen är påverkanstillfällen så använd dem klokt.

Få det gjort!

Planering är viktigt för att få ut så mycket effekt som möjligt av det arbete som läggs ned. Men till syvende och sist är den bästa påverkan den som faktiskt blir av. Så efter strategisk och sedan detaljerad planering kring vem som gör vad och när, så är det dags att skrida till verket. Lycka till!

Så fungerar den politiska styrkedjan i en kommun

För att bedriva ett framgångsrikt påverkansarbete är det nödvändigt att ha koll på hur beslutsprocessen funkar i kommunen och vilka arenor som är centrala för att uppnå förändring.

Kommunfullmäktige

Kommuner styrs av politiker som valts direkt av medborgarna. Vart fjärde år väljer medborgarna politiker till kommunfullmäktige. Valen sker samtidigt som valet till riksdagen. Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, till exempel beslut om budget, skattesats och avgifter för kommunal service. Kommunfullmäktige beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer. Kommunfullmäktige väljer också ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna. Därtill väljer kommunfullmäktige revisorer som granskar kommunens verksamhet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att fullmäktiges beslut genomförs, följs upp och utvärderas. Kommunstyrelsen leder och samordnar allt arbete inom kommunen och ansvarar för kommunens ekonomi. Den är spindeln i nätet som ska se till att kommunens alla olika delar strävar efter de mål som fullmäktige ställt upp. Styrelsen har ett stort ansvar för att kommunens verksamhet bedrivs effektivt och ändamålsenligt.

Politiska nämnder i kommunen

Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område såsom utbildningsnämnden som ansvarar för utbildningsområdet. Kommunerna bestämmer själva vilka nämnder som ska finnas i kommunen och därmed ser det olika ut. Alla frågor som kommer till fullmäktige förbereds i någon av nämnderna, men i många frågor kan nämnderna besluta direkt.

Nämndens uppdrag och ansvar är att förvalta och genomföra verksamhet enligt fullmäktiges mål och beslut och andra förutsättningar som gäller. Konkret handlar det om att styra, följa upp, kontrollera och vidta åtgärder. Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige. I praktiken är det tjänstemän som sköter själva genomförandet av kommuners verksamheter, men de förtroendevalda har det yttersta ansvaret.

Kommunal förvaltning

Den kommunala förvaltningen har ansvar för att sköta kommunens dagliga drift och implementera politiska beslut, inte sällan kommer också idéer till förändringar från den

kommunala förvaltningen. Förvaltningen består av anställda tjänstepersoner som lyder under kommunens nämnder och styrelser.